

باسمه تعالی

پرسش نامه مرحله اول دوره غیر حضوری

سیری در نهج البلاغه

کتاب شریف نهج البلاغه

حکمت ۱ تا ۱۴۷

ویژه اساتید

معاونت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله علیها

اداره کل امور تربیتی

اداره قرآن و حدیث

باسمه تعالی

قال علی علیه السلام:

"همانا من همچون چراغ درخشنده در تاریکی هستم. هر کس به آن روی آورد از نورش بهره مند میگردد. ای مردم! سخنان مرا بشنوید و به خوبی حفظ کنید. گوش دل خود را باز کنید تا گفته های مرا بفهمید".
نهج البلاغه، خطبه ۱۸۷

اداره قرآن و حدیث وابسته به اداره کل تربیتی معاونت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله علیها در راستای ترویج نهج البلاغه خوانی و انس طلاب با این کتاب سترگ و با هدف گسترش دامنه مطلعان و مبلغان معارف و فرهنگ علوی، اولین دوره غیر حضوری حدیث خوانی نهج البلاغه با عنوان «سیری در نهج البلاغه» را برگزار می نماید:

منبع: نهج البلاغه، حکمت ۱ تا ۱۴۷

شیوه دریافت سؤالات:

- ✓ آملی تئاتر طبقه ۴ شهید بهشتی (ره)، درس اخلاق اساتید
- ✓ سایت جامعه الزهراء سلام الله علیها به نشانی jz.ac.ir
- ✓ کانال جامعه الزهراء سلام الله علیها @jz_news در سروش
- ✓ کانال اساتید جامعه الزهراء سلام الله علیها در سروش @asatid2159

مهلت تحویل پاسخنامه: ۹۷/۸/۲۰

روش تحویل پاسخنامه:

- آملی تئاتر طبقه ۴ شهید بهشتی (ره)، درس اخلاق اساتید
- ارسال پاسخنامه تایپ شده یا pdf به پست الکترونیکی hadith@jz.ac.ir

شماره تماس: ۳۲۱۱۲۳۵۵

مقدمه:

قدم اول برای شروع نهج البلاغه خوانی عبارت است از ایمان و باور ما نسبت به ضرورت، اهمیت، فوریت و ارزش نهج البلاغه؛

می توان به جرأت گفت: در حال حاضر، نهج البلاغه، خود امیرالمومنین علیه السلام است و اگر آن را به دست مردم دادیم، در عالم حقیقت دست مردم را در دست امیرالمومنین علیه السلام قرار داده ایم.

اما اینکه "در حال حاضر، نهج البلاغه، خود امیرالمومنین علیه السلام است" چون خود حضرت در حکمت ۱۴۸ میفرماید: "شخصیت انسان در زیر زبان او پنهان است" و نهج البلاغه، سخنان حضرت است؛ پس خود شخصیت مولاست. لذا رهبر معظم انقلاب فرمودند: "شخصیت امیرالمومنین علیه السلام در هیچ جا به اندازه نهج البلاغه تجلی نکرده است".

و اما اینکه ادعا کردیم "اگر آن را به دست مردم دادیم، در عالم حقیقت دست مردم را در دست امیرالمومنین علیه السلام قرار داده ایم." به این دلیل است که خود حضرت در خطبه ۱۸۷ می فرمایند: "همانا من همچون چراغ درخشنده در تاریکی هستم. هر کس به آن روی آورد از نورش بهره مند میگردد. ای مردم! سخنان مرا بشنوید و به خوبی حفظ کنید. گوش دل خود را باز کنید تا گفته های مرا بفهمید".

و در خطبه ۱۰۵ میفرمایند: "ای مردم! چراغ دل را از نور گفتار گوینده با عمل روشن سازید و ظرف های جان را از آب زلال چشمه هایی که از آلودگی ها پاک است، پُر نمایید...".

❖ سیری در بیانات رهبر حکیم انقلاب اسلامی به نکاتی برمیخوریم که این ایمان و باور را در ما وجود به می آورد که امروز بیش از هر زمان دیگر به نهج البلاغه نیاز داریم:

❖ ایشان در بیان ضرورت و اهمیت پرداختن به نهج البلاغه می فرمایند:

«درباره ی توجهی که باید به نهج البلاغه پیدا کنیم، می خواهم هشدار بدهم: ما این توجه را امروز کم داریم، مثل این که نمی دانیم چه گنجینه ی معرفت بی پایانی در این کتاب وجود دارد، یا هنوز برای مردم ما - حتی محققین - اهمیت دستیابی به منبع عظیم این کتاب بی نظیر، به طور کامل کشف نشده است.»
بیانات مقام معظم رهبری در کنگره پنجم نهج البلاغه، ۱۳۶۴.

«با این که مدتهاست تا حدود زیادی نهج البلاغه از فراموشی بیرون آمده و نام آن به گوش مردم رسیده و به نحوی در دسترس مردم قرار گرفته است، ولی باز اعتقاد دارم که در اطراف این کتاب باید تحقیقات علمی و همه جانبه ای انجام بگیرد. البته کارهایی که تاکنون انجام گرفته و شمه ای از آنها در کتابنامه ی نهج البلاغه درج شده است، قابل توجه و سزاوار تقدیر و تشکر می باشد.»

بیانات مقام معظم رهبری در کنگره چهارم نهج البلاغه، ۱۳۶۳.

«این انقلاب در سایه ی آموزشهای امیرالمؤمنین علیه السلام و با اتکا به قرآن و نهج البلاغه، به پیروزی رسیده است. امروز تقریباً همان جامعه ی اسلامی و علوی تشکیل شده و تقریباً همان شرایط در بیشتر ابعاد در جامعه و کشور ما حاکم است. امروز روز استفاده هر چه بیشتر از نهج البلاغه است.»
بیانات مقام معظم رهبری در کنگره چهارم نهج البلاغه، ۱۳۶۳.

«امروز شرایطی مشابه شرایط حکومت دوران امیرالمؤمنین علیه السلام است. پس روزگار، روزگار نهج البلاغه است. امروز می شود از دیدگاه دقیق و نافذ امیرالمؤمنین علیه السلام به واقعیتهای جهان و جامعه نگاه کرد و بسیاری از حقایق را دید و شناخت و علاج دردها را پیدا کرد. همین است که به نظر ما امروز بیش از همیشه به نهج البلاغه محتاج تریم.»

بیانات مقام معظم رهبری در کنگره چهارم نهج البلاغه، ۱۳۶۳

«اگر قرار باشد همین طوری که شما دارید با دین و قرآن و نهج البلاغه و اسلام خودتان را آشنا می کنید، پیش بروید، پایه های امپراطوری های زر و زور در دنیا به وسیله ی شما متزلزل خواهد شد؛ لذا از شما می ترسند.» بیانات مقام معظم رهبری در جمع دانش آموزان شرکت کننده در مسابقات نهج البلاغه ، ۱۳۶۵

«این کتاب وقتی در کنار قرآن قرار بگیرد، یقیناً تالی قرآن است، یعنی ما دیگر کتابی نداریم که دارای این حد از اعتبار و جامعیت و قدمت باشد. لذا احیای نهج البلاغه فقط وظیفه ما شیعیان نیست، بلکه وظیفه ی همه ی مسلمانهاست، یعنی هر کس علی بن ابی طالب علیه السلام را قبول دارد و مسلمان است - چون در اسلام کسی نیست که این بزرگوار را قبول نداشته باشد - به عنوان احیای یک میراث بی نظیر اسلامی باید نهج البلاغه را زنده کند؛ و این احیا نه فقط به معنای کثرت چاپ - که زیاد هم چاپ شده - بلکه به معنای کار کردن و تحقیق کردن در زمینه ی آن است. همچنان که در زمینه ی قرآن کریم کار شده و تفسیرهای زیادی نوشته شده است، درباره ی نهج البلاغه هم باید این کارها انجام گیرد. همان طور که قرآن خوانده می شود، نهج البلاغه هم باید خوانده شود؛ چون تالی و دنباله ی قرآن است. همان طور که مسلمانها خودشان را موظف می دانند با قرآن انس پیدا کنند و ندانستن قرآن را برای خود نقص می شمارند، ندانستن نهج البلاغه هم باید نقص به حساب بیاید. بیانات مقام معظم رهبری در کنگره پنجم نهج البلاغه ، ۱۳۶۴.

راهنمای دوره:

- با خلوص نیت و با طهارت سرسفره نهج البلاغه بنشینیم؛ خواهیم دید همانطور که خود وعده داده اند ما را از چشمه سار علم و معرفت خویش خواهند چشانند.
- در این طرح نیاز به کتب شرح و تفسیر نداریم چون هدف آشنایی با کلام حضرت است.
- اگر در حین مطالعه به سوال برخورد کردید تامل نمایید؛ با مطالعه بیشتر در حکمتها، نامه ها و خطبه ها به پاسخ سوال دست می یابید؛ و در صورت لزوم با مراجعه به فهرست موضوعی انتهای ترجمه مرحوم دشتی در موضوع مدنظران با کمک نهج البلاغه به جواب سوالتان خواهید رسید.
- در دور اول قرائت نهج البلاغه برخلاف آنچه گفته شده که نهج البلاغه سنگین و مشکل است، در می یابیم بیش از ۷۰ درصد نهج البلاغه حتی برای نوجوانان و عوام قابل فهم است.
- می توانیم با تشکیل حلقه ای از اعضای خانواده، دوستان و علاقه مندان برای تشکیل جلسه معرفتی نهج البلاغه خوانی اقدام کنید.
- دوره در ۱۲ مرحله برگزار خواهد شد.
- شروع خواندن از حکمتها (خواندن از آسان به سخت، حکمتها کاربردی تر و آسان تر است و این مجال را به ما خواهد داد تا با ادبیات و سیاق کلام حضرت آشنا شویم). خواندن نامه ها از آخر به اول خواندن خطبه ها از آخر به اول

سوالات مرحله اول نخب البلاغه (حکمت آتا ۱۴۷)

۱. ازدیدگاه حضرت علی علیه السلام در نهج البلاغه وسیله دوست یابی چیست؟ انسان از خود راضی چه مشکلی پیدا می کند؟
۲. با توجه به متن حکمت ها سه مورد از شگفتی های بدن آدمی را نام ببرید؟
۳. ازدیدگاه حضرت علی علیه السلام در نهج البلاغه با مردم چگونه معاشرت کنیم؟
۴. ناتوانترین مردم چه کسانی هستند؟
۵. متن زیر را کامل و ترجمه کنید.
  - فمن امر بالمعروف شد .....
  - ومن نهی عن المنکر .....
  - ومن صدق فی المواطن .....
  - ومن شی الالفاسقین و غضب لله .....
۶. امام علی علیه السلام در حکمت ۳۸ در سفارش به فرزند بزرگوارشان امام حسن علیه السلام از دوستی با چهار گروه هشدار و پرهیز داده اند آنها را نام ببرید و علت آن را بیان نمایید؟
۷. متن زیر را تکمیل کنید. لسان العاقل ..... و قلب الاحمق .....
۸. امیرالمومنین علی علیه السلام در نهج البلاغه در مورد فضایل اخلاقی یکی از یاران شب خباب بن ارت چه فرمودند؟
۹. اقسام بردباری از نظر امام علی علیه السلام را بیان نمایید؟
۱۰. از دیدگاه امام علی علیه السلام نشانه کامل بودن عقل چیست؟

۱۱. از دیدگاه سید رضی علیه الرحمه کدام حکمت است که قیمتی برای آن تصور نمی شود و هیچ حکمتی همسنگ آن نبوده است.... ترجمه و متن عربی آن حکمت را بنویسید.

۱۲. از دیدگاه امام علی علیه السلام روش برخورد با چاپلوسان چگونه است؟

۱۳. راه شاداب کردن دل از نظر امام علی علیه السلام چیست؟

۱۴. برترین و بی ارزش ترین دانش از نظر حضرت علی علیه السلام چه دانشی است؟

۱۵. تفسیر (انا لله وانا اليه راجعون) چیست؟

۱۶. امام علی علیه السلام در برابر مردی که در پی تشییع جنازه ای می خنید چه فرمود؟

۱۷. توصیف انسان کامل از دیدگاه امام علی علیه السلام چیست؟

۱۸. غیرت زن در برابر مرد و غیرت مرد در برابر زن چه چیزهایی است؟

۱۹. متن عربی زیر را که در مورد محاسن دنیا در حکمت ۱۳۱ آمده است را تکمیل

کنید. مسجد..... و مصلی..... و مهبط..... و متجر.....

۲۰. با توجه به حکمت ۱۳۳ نهج البلاغه مردم چند گونه اند؟

۲۱. از دیدگاه حضرت علی علیه السلام راه نزول رزق و روزی چه چیزی هست؟

۲۲. متن زیر را تکمیل نمایید.

سووا ایمانکم..... و حصنوا اموالکم..... و ادفعوا امواج البلاء.....

سوالات تستی:

۲۳. به فریاد مردم رسیدن و آرام کردن مصیبت دیدگان از .... است.

الف. کفاره گناهان بزرگ

ب. جوانمردی

د. اخلاق

ج. اخلاق پیامبران

۲۴. برترین زهد ...

الف. انجام واجبات

ج. پنهان داشتن زهد

ب. ترک محرمات

د. فقر

۲۵. پایه های استوار ایمان چیست؟

الف. شوق، هراس، زهد، انتظار

ب. صبر، یقین، عدل، جهاد

ج. بینش زیرکانه، دریافت حکیمانه، پند گرفتن، پیمودن راه درست

د. تفکر، دانش، نیکو داوری کردن، استوار بودن در شکیبایی

۲۶. بالاترین درجه بی نیازی، فقر، تنهایی و ارزش خانوادگی چیست؟

الف. شرافت نسب، تکبر، تندخویی، دارایی

ب. اخلاق نیکو، خودپسندی، بی خردی، عقل

ج. دارایی، تندخویی، تکبر، شرافت نسب

د. عقل، بی خردی، خودپسندی، اخلاق نیکو

۲۷. دلهای گریزان مردم به چه کسی روی می آورد؟

الف. افراد با شرافت

ب. افراد ثروتمند

ج. افراد با ایمان

د. افراد خوشرو

۲۸. کدامیک از عبارات ذیل صحیح می باشد؟

الف. هشدار دهنده مانند مژده دهنده است.

ب. هشدار دهنده تو را خوار کرده است.

ج. هشدار به دیگران، تجسس محسوب می شود.

د. هشدار دیگران نوعی امر به معروف است.

۲۹. اگر... بر کسی حاکم شود او را بی ارزش می کند.

الف. ناامیدی

ب. ناسپاسی

ج. شیطان

د. زبان

۳۰. اینکه خداوند برای اعمال و کارهای نیک و بد بندگان پاداش و کیفر قرار داده نشانه

چیست؟

الف. قضا و قدر الهی

ب. جبر

ج. اختیار بندگان

د. موارد الف و ج

۳۱. کسی که می خواهد رابطه اش با مردم اصلاح شود باید:

الف. خوشرو باشد

ب. گذشت کند

ج. سکوت کند

د. رابطه اش را با خدا اصلاح کند.

۳۲. رمز پذیرش اعمال به درگاه الهی چیست؟

الف. اخلاص

ب. تقوا

ج. کوچک شمردن اعمال نیک

د. مخفی نگاه داشتن اعمال نیک

۳۳- دعای هر بنده ای در سحرگاه اجابت می شود به جز ...

الف. باج گیران

ب. جاسوسان

ج. نوازندگان طنبور و طبل

د. هر سه مورد

۳۴. نتیجه ترک دین برای اصلاح دنیا چیست؟

الف. راحتی در دنیا، عذاب در آخرت

ب. اصلاح دنیا، فشار آخرت

ج. خواری در دنیا و آخرت

د. دچار شدن به ضرری بزرگتر

۳۵- چرا امیرالمؤمنین علیه السلام دنیا را به مار سمی تشبیه کرده است؟

الف. ظاهری زیبا و باطنی کشنده دارد.

ب. باعث هلاکت می شود.

ج. زیانش بیش از سودش است.

د. سود و زیان یکسان به دنبال دارد.

با توجه به مطالب مقدمه پاسخ بفرمایید.

۳۶- قبل از شروع فعالیت در زمینه نهج البلاغه دانستن کدام مطلب ما را در پیشرفت کار

کمک می کند؟

۳۷- چرا مقام معظم رهبری حفظه الله روزگار امروز را روزگار نهج البلاغه می داند؟

وظیفه امروز ما چیست؟

۳۸- تحقق تزلزل پایه های امپراطوری زر و زور از منظر رهبر حکیم انقلاب حفظه الله

چیست؟

۳۹- ۳ ویژگی مهم نهج البلاغه را با توجه به بیانات رهبری حفظه الله نام ببرید؟

۴۰- نظر شما راجع به نهج البلاغه و جایگاه فعلی آن در جامعه و وظیفه ای که امروز

درباره این کتاب شریف داریم چیست؟

درناه حضرت صاحب الامر علیه السلام پانزده و موفقی باشید.

پانجمه سوالات تہی مسابقہ:

سوال	الف	ب	ج	د	سوال	الف	ب	ج	د
۱					۲۱				
۲					۲۲				
۳					۲۳				
۴					۲۴				
۵					۲۵				
۶					۲۶				
۷					۲۷				
۸					۲۶				
۹					۲۷				
۱۰					۳۰				
۱۱					۳۱				
۱۲					۳۲				
۱۳					۳۳				
۱۴					۳۴				
۱۵					۳۵				
۱۶					۳۶				
۱۷					۳۷				
۱۸					۳۸				
۱۹					۳۹				
۲۰					اللہم صل علی محمد و آل محمد				